

No més drets sense debers. No més debers sense drets. Els drets individuals son imprescriptibles. Ilegislabics é ingarantibles. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, es cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. Es licit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • L'embrutit milionari que baix pretext de mentida moralitat y á la sombra de sas riquesas mal adquiridas persegueix á qui critica sos vicis y la societat qu'els consent, es un dels sers més envilitos, degradats y despreziables de la Naturalesa. •

PERIÓDIC POLÍTIC VERMELL

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense mixtificacions ni atenuants de cap mena, tant si es veu perseguida per hipòcritas farsants, com si sent l'aplausament de la gent verdaderament honrada y digna. • La TRAMONTANA en política defensa sempre al més adelantat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi el modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no está afiliada á cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sens compromisos ni preocupacions de sectari.

La salut del poble es la suprema llei

La TRAMONTANA es el periódic qu'es publica en idioma catalá més avançat en ideas políticas, religiosas y d'economía social

El Treball es la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya, 1 pesseta trimestre. — Extranjer, 2
Las suscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Ponent, n.º 1, 1.º, BARCELONA

Pels pagos s'admeten llibransas del Giro Mátuo, lletres de fácil cobro y sellos de 15 céntims. No s'admeten llibransas especials de periódics.

PREUS DE VENDA

Número solt, 5 céntims. — 30 exemplars, 1 pta.
Surte á llum puntualment cada divendres

OVACIONS

Está fent l'home dels fueros grans ovacions als toreros

Nocedal á Barcelona reb aquestas en persona

En Sagasta ¡cosa rara! una de fula en prepara

UN COP D'ULL A FRANSA

Si es veritat que mal de molts consol de tontos, bé podem consolarnos els espanyols, qu'ací estem regits per una vella monarquia, de veure lo que passa a Fransa, governats per una moderna república.

Ens queixem aquí de que en las altas esferas governamentals tot es immoralitat, y tal es veient la cosa pública entre nostros vehins, que, mica més mica - menos, la moralitat d'allí no té res que mirar en cara a la d'aquí, ni vic-versa.

Aquí tenim uns Comillars y Sotologos que fan tota mena de negocis am l'Estat pera guanyarse honradament alguns milions en xanxulleries; allà tenen un Roschild que pot amensar al ministre d'Hisenda am provocar un conflicte econòmic a l'Estat si li vol fer justícia per certas malifetas. Aquí tenim ex-ministres que fan negocis am concessions de carreteres, concells d'Administració de ferrocarrils, negocis bruts de bolsa, etc.; allà acaba de passar al domini de l'opinió pública tal despilament de capitals am motiu de las obras del canal de Panamá, que ja s'ha dictat processament contra varios personatges, s'ha suicidat un milionari jueu de la fusta dels Roschilds, y en plena cambra francesa s'ha acusat a un ex-president de ministres d'haver irregulariat en una sola ministrada la friolera de 300.000 francs, s'ha dit qu'am tres milions van comprarse els vots de 150 diputats, y tals denuncias s'han fet, que s'ha obert una informació narrant una comissió de 33 diputats pera portarla a terme.

Consti que per aquest costat no tenim res qu'envejar a Fransa, per més qu'ella estiga constituïda en moderna república y l'Espanya en antiga monarquia.

Si ens ficéssim en l'estat y aspecte de la qüestió social, tampoc els espanyols tenim gran cosa, per no dir res, qu'envejar als francesos.

Aquí, com allí, qui té diners la balla grassa, y qui no en té està en el pitjor dels balls: el de la gana. Allí, com aquí, el capitalisme està fent de las vevas a totas horas, la lluyta entre capital y treball porta el meteix sello, y la autoritat igualment es manifesta neutral... posantse sempre de part de l'explorador.

Y com allí hi ha els capitals més aglomerats encara qu'ací, com hi ha més forts capitalistes, la tirania econòmica es encara pitjor, més refinada qu'ací, y, per lo tant, el malestar social es pitjor qu'el que sentim nosaltros. Las meteixes explosions de París no són més que altres tantes mostrars d'aquest malestar, qu' es manifesta com pod y sab més de quatre vegadas, y no com vol y com deuria de lerser per bé de tothom.

Y a propòsit de las explosions de París, per medi de la dinamita, els reaccionaris francesos han lograt posar la mà en la llibertat d'impremta, ó, millor dit, en la lley d'impremta, ja que lley sempre es incompatible am llibertat, a fi de qu'el periodista excitador al dinamiterisme siga responsable dels actes d'explosió igual que si fos ell meteix l'autor material de tals desastres. Aquesta aberració de dret s'havia ja acuat als nostros conservadors l'any passat ó a principis del present; però, un resto de sentit comú qu'impere encara entre aquesta gent els va impedir la consumació de tal etzeggallada, no passant el tal projecte de l'estat embrionari en que s'el va presentar. Doncs aquesta gloria, tan generosament renunciada pels conservadors espanyols, estava reservada als republicans francesos.

La Cambra de Fransa ha aprovat ja en principi una nova lley d'impremta de caracter draconità, en la qual el convencional delictes d'impremta queda ignominiosament confós amb el delictes comú, am gran contentament dels reaccionaris de tota mena y de l'aristocràcia del diner, que tan contenta es posa de veure que igual queda sumis a son servey un govern monàrquic com un de república.

Entronisada la xanxulleria en las altas esferas del poder, vanxíssima la qüestió social com a tot arreu y fins mermada la llibertat política am qualsevulga pretext, què queda de democràcia en la república francesa? Sempre el principi d'autoritat tendeix cap a la reacció, y els republicans francesos que ocupan el poder

no poden ni saben ni volen sustreures a aquesta regla general de l'autoritarisme.

Un ingenios periodista, Mr. Rochefort, acaba de tirar en cara dels republicans governamentals francesos que avuy dominan el segleüt apostrof:

—No falta més qu'un qu'es digui Cánovas ocupant el poder, pera que la Fransa resulti igualment reaccionaria y xanxullera que l'Espanya.

PETARDOS JUDICIALS

Acaba de comunicarsens, passant a nostros defensors, una de las moltes causas qu'es segueixen al dimoni gros de LA TRAMONTANA J. Llunas.

Es aquesta causa la formada a conseqüència de las denuncias sofertes pel derrer Febrer, quan las execucions de Jerez. En aquellas denuncias hi ha trobat el fiscal dos delictes, un de provocació directa a la sedició, y altro d'escarni a no sé quins dogmas catòlics, per tot lo qual demana quatre mesos y un dia d'arrest major per una part y 250 pessetas de multa y tres anys, sis mesos y vintium dias (jaixó es tallar just!) de presó correccional per l'altra, y per totes dugas parts y potser també por arriba, por abajo, por delante y por detrás, pago de costas y accessoria, de suspensió de sufragi, de poder ser empleat, etc., etc.

Amb aquesta y la d'Alcía son ja dugas las que esperan judici oral per jurats, que encara no tenen senyalada fetxa, y aquest constitueix el primer petardo judicial que amenssa rebentarnos, per més que, com estem blindats, es fàcil que no arribi la sang al riu.

Aquella cèlebre causa dels petardos que foren morir del susto a dos canaris allà pel 1.º de Maig de l'any passat, sembla que ja per fi ha passat a millor vida dictantse el sobresseiment per tothom.

Els que van estar a la barra dels barcos y els que tinguerem l'honor de estar en capella per la presó aquells dias, podem quedar satisfets, perque ja ens han sufragit, pero lo qu'es el petardo de llavors no hi ha pas qui ens el pugui treure de demunt.

Y lo salat d'aquesta causa es que ara que ja està llesta no podem trobar ahont és ni qui la té. A la Audiencia diuhen al jutjat y al jutjat a l'Audiencia, y d'aquesta manera anem d'Herodes a Pilat buscant qui ens té de dir que ja estem llestos d'aquella trifluca judicial qu'en sustancia no més ha durat una vintena de mesos escassos.

Y com hi ha alguna societat suspesa desde aquella fetxa, entre cillas la d'Impressors, que li convé tornar prompte a regularisarse, vet aquí que tot lo que tarda en saber que ja està ben llesta d'aquelles rahons que li varen moure es un nou càstig que té d'aguantar perque si, igual exactament qu'els motius de la suspensió.

¡Bon altro petardo ha resultat d'aquells idems!

Y ja que parlem de petardos.

No es mal el qu'es va presentant a la vista del públic am motiu d'allò de las bombas de lleixiu de potassa ¡diel de clorat de potassa am qu'es tenia d'arbolat el Congrés de Madrid.

El fiscal ha demanat, y la Sala ha accedit, que s'engarjoli al cèlebre Muñoz, l'agent de policia que pagava dinars als famolones pera incitarlos al dinamiterisme, y també s'ha manat el processament dels jefes de policia Duarte y Morera, gloriosos descubridors de la terrible conspiració que amb una mica més ens deixia Madrid sense pares de la patria y sense potassa las adroguerias.

Es farà verdadera justícia en aquest assumpte? Si no més tinguessin de rebre polissons petits, no dig que no; mes si hi està poc ó molt embolicat algun peix gros... ni la sombra li veurém a la justícia qu'es fassi.

Entretant queda probat amb aquest assumpte, com creyem es probaria en tots els semblants d'Espanya si poguessin esbrinarse, que els dinamiters no han sigut els anarquistas, sino els servidors de la burgesia ó els que volian contreure mèrits devant del govern.

Y ja que tenim la mà sobre aquets esclatadors assumptes, diguem algo sobre lo de Jerez,

quin primer petardo costà cinc morts y quatre mals ferits allà a principis d'aquest any.

Segons contan els periódics burgesos, pròximament esclatarà un altro petardo... ¡legal, no s'alarmin! del que podran resultar de vicinice a trenta ferits. En Salvochea diuhen que hi ha empenyo en que resulti un d'ells, per la por que inspira a la burgesia andalusa. ¡Es esperarva tant la enteresa revolucionaria de tal home!

Y a propòsit de Jerez. Els condemnats a cadena perpetua pel primer consell de guerra ho foren, segons tenim entès, pels delictes de rebellió y sedició. Doncs bé, el real decret d'indult de 12 d'Octubre darrer, que tan poca cosa ha resultat, ha comprés no obstant l'indult total de las penas imposadas en sentència ferma pels delictes de sedició y rebellió, cap. 1 y 11 del tit. III del llibre segon del Códig Penal.

Y si aixó es cert, ¿com es que no s'ha aplicat encara, que nosaltros sapiguem, aquest indult als condemnats de Jerez? ¿Se vol acás considerar a aquella pobre gent fora del dret establert y de la lley?

Cridem l'atenció dels periódics anarquistas sobre aquest extrem.

Vigilin, que, volent el govern y las classes privilegiadas ferlos carregar el mort de dinamiters, no resultin una vegada més ser ells las úniques victimas dels petardos gubernamentals aburgesats.

Tarassa 18 Novembre 1892.

Apreciat Director: Salut y pervesas. Té molta rahó Cerrantes quan diu en el Don Quixote que «En todos partes cuecen habas, y en mi casa a calderadas».

Moltas y justas son las queixas que la classe treballadora en general exposa en el vostre periódic, donantlas a la publicitat, pera que servixin d'esmena a els explotadors y d'avis a els explotats.

Però anem al cas: en aquesta localitat hi ha un fabricant que diu qu'es esperista, el quin té sempre a els llavis las paraulas amor y caritat (hipòcrita!), y la poca treballadors, pagant la mà d'obra a la meytat menos de lo que li paguen els altres fabricants d'aquí meteix.

Sent l'esperitisme una escola filosòfica basada en el benestar general, en l'amor al próxim y enemiga de la explotació de l'home per l'home, ¿no es sembla qu'el fabricant de referència deu ser un esperista de convenciment?

An aquest esperista sols tenim de dirli que si continúa abusant de la miseria dels treballadors ens veurém obligats a publicar la seva vida y miracles explotatius, aixecantli un monument a Nomez, ahont las generacions venideras admirin l'amig de l'humanitat.

Sense més per avuy, se despedeix de vos.

Un Jueu

AIXÍS VA ESPANYA

Els conservadors ens roban, ens roban els lliberals, y hasta els silvestras provan si poden ferse alguns rals.

Tots els monàrquics d'Espanya no més volen que ferru: si l'un partit ens escansa, l'altro partit la pitjó.

Tots volen fer l'economias, tots volen fer lo meteix, y al cap de quatre ó cinc dias lo que fan es... posar ferru.

Els pel poble es sacrificat l'axó es lo que diuen tots, però no es mouen, quan s'hi ficen, ni pel fum de sabatots.

Si no es dona una escombrada qu'ho netegi tot ben bé, l'Espanya està ben posada: may més de bo farà re.

Ara es diu que casar el Guanyo; y el qui al poder pujará, si se salt, el seu empenyo será poguerse afarrá.

Y quan ja cansat estigui de martiritat al país, pujará... no cal qu'ho digui: a Espanya sempre va axís.

Els uns baixan, altres puján, sembla una sima tallent, y tota ella sembla que jugan a qu'ho fa més malament.

Fan lo meteix qu'els gitanos: s'ens van passant de mà en mà, y nosaltros, d'aquesta manera, tot ho havém de soporá.

Y entre tant el poble calla y sufrega com un cartam, y continuament batalla am la miseria y la fam.

Fan tractats que's perjudican,
s'emporen molts diners,
y els qu'á la bossa y els lican-
ningú, huija els brida res.
Lo que fan és d'ra Sagasta,
també els conservadors fan.
Fins que'l poble digui ¡basta!
la unitat en faran.
Peró an els res s'els endona
de la nostra situació:
el poble cap pena els dona;
el poble es cura de cano.
Drets, drets será el dia
que podrém da' el cri formal
de Viva la... ¡Ja no diria
si no escoltés el fiscal.

DORINGO BARTRINA

Ja tenim d'arcalde de Barcelona al Sr. Martí Gofau, que fins avuy havia exercit la primera tenència d'arcaldia.

Tots els antecedents d'aquet bon senyor que podem proporcionar als nostros llegidors son que va ser un dels que prengué part en l'Ateneu dels senyors en aquella celebre discussió sobre el socialisme l'any 87, resultant ser l'orador que més va ensanyar contra la classe obrera, dihent que tan sols volia augment de jornal i rebaixa d'horas per anar á la taverna á emborratxarse.

Am tals antecedents ja poden anar contant els treballadors lo que poden esperar del nostro nou arcalde, avuy ja excelentíssim senyor, Martí Gofau.

L'arcalde de Vilafranca será tan republicà com vulgui, però consti qu'am motiu del meeting anarquista qu'el diumenge darrer es va donar en aquella població va fer una burrada tremenda que no l'acredita gens de lliberal.

Es el cas que van imprimirse unas fullas anunciant la reunió en us d'un perfecte dret, y que an el Borrego vilafrañqui se li va entrevejar el calificatiu del meeting, que s'anomenava anarquista, y de totas maneras volia que fos suprimida aquesta paraula, á lo qual, no vulgent accedir els interessats, va exercir á l'estil de monterilla conservador, privant la reunió y entregant el següent document:

«Ramón Rovira y Pablo Roig han presentado á esta Alcaldía en el día de hoy un escrito dando conocimiento de que el día veinte del actual, á las ocho y media de la noche, tendrá lugar un meeting anarquista en el local denominado antes Fomento del Panadería, y no ha sido permitida dicha reunión por mi autoridad, por oponerse á la Real Orden de 6 de Abril último.

«Vilafranca 19 de Noviembre de 1892.—José Cols y Artigas.»

«Hi ha un sello que diu «Alcaldía constitucional de Vilafranca del Panadería.»

Tenim que dir á l'arcalde Sr. Cols qu'aquet document resulta una olla del seu apelido, perquè la Real Orden del 6 d'Abril que cita no fa referència per res á reunions, sinó á associacions, puix al dir, que seria en lo qu'ell deuria agafarse, que «la asociación fundada en la anarquía y el colectivismo con el propósito de emprender y sostener la lucha del trabajo contra el capital y de los trabajadores contra la burguesía, es contraria á la moral pública, pues contradice la autoridad y la propiedad industrial.» es referetix única y exclusivament á associacions y no era, per lo tant, aplicable al cas que se li demanava, y molt menos encara á privar la circulació de las fullas impresas, que no es ningú cap arcalde pera ordenar, ja que sols es poden recullir per denuncia al jutjat y per ordre expressa d'aquet á las autoritats competents.

Constiti, doncs, á l'arcalde de Vilafranca, que va cometre dos abusos d'autoritat amb els anarquistas de dita població: abusos que si la llei fos una vritat y els anarquistas volguessin, podrian donarli un que sentir, com ja li pod provar la circularia de que, consultant al governador de la provincia sobre la legalitat del meeting am tot y dirse anarquista, el governador va contestarli que era legal y qu'el permetés, resultant d'aquí qu'una autoritat superior conservadora va donar una lliçó de liberalisme á una autoritat inferior republicana.

Ara torni á posar més plans els peus un altro

dia, y en cas de dupte decantis sempre per la part liberal, y no es tornarà á veure am vergonyas com las de diumenge.

Es un consell d'amig que li donem desinteressadament.

Y que de la seva pell s'en farán las tiretas si no l'aprofita.

En el primer trimestre del rebax d'impost de consums en el vi comú, s'han tocat ja las ventajosas consecuencias d'aquella disposició.

L'únic argument qu'aduheien els quins pelan al poble, pera justificar l'imposició d'uns crescuts drets de consums, es la necessitat d'arreglar quartos per l'Estat y pel Ayuntamiento.

Doncs la práctica, per lo que toca á Barcelona, ha demostrat que no és pujant els drets com es recaudan més diners, sinó al contrari, abaxantlos, com es prova per la següent estadística:

Pagant 13 pessetas per hectòlitre de vi comú, en el primer trimestre del darrer any económic entraren de pago 45.588 hectòlitres de vi, y pagant 6'50 pessetas en igualtat de temps han entrat aquest any 87.377, ó siga el doble y 5201 hectòlitres, per lo qual resulta qu'estant car el dret es recaudaren 460.644 pessetas, y estant barato es feren 507.950 pessetas, ó sigan, 101.304 de més qu'abans.

Am lo qual queda matemàticament provat qu'aixó del dret de consums ben pujat no favoreix més que á burots y á matuters, però may al govern qu'el cobra.

Y molt menos al poble qu'el paga.

L'impost de consums continúa, com de costum, sent el motiu més gros de tota mena de motins.

A Falsat ara li ha tocat el torn, havent corregut la sang del poble.

Va presentarse allí la calamitat coneguda per agents executius d'Hisenda que van á robar en nom de la llei lo poc qu'els productors poden guanyar treballant arastradament, y com es natural, l'indignació pública va estallar, oposant-se á ser despullats de lo guanyat á tanta costa pera emportarsho quatre ganduls.

Perá poder fer efectiva la despulla van demanar els agents ajuda á la guardia civil, y concedintla aquesta, el moti va pendre més alarmants proporcions, puix ningú podia ni volia pagar l'odiós impost.

Aixis las cosas, y temeraris els agents en emportarshen els quartos ó els mobles ó embargar las terras dels productors de Falsat, sembla que va promouere una colissió entre els amotinats y la guardia civil, resultant de las descargas d'aquesta un paísat mort y varios de ferits y contusos.

S'han enviat tropas á Falsat, y no cal dir que l'ordre queda prompte restablert y el mort al cementiri.

Y per fi de festa tindrem alguns obrers ó pagenos entregats als consells de guerra, perquè ja ha sortit un jutge militar cap allí.

¡Quanta mansuetud y paciencia es té de tenir pera aguantar el ser poble!

La premsa de Madrid comensa á queixarse perquè en cosa d'una setmana han caygut per allí tres denuncias en altres tants periódics.

Si que de ben poca cosa es queixan.

Que vinguin aquí á escriure per La TRAMONTANA y veuran quan prompte s'hi aclimatan.

Y com am tres denuncias en una setmana encara no en tenim prou per nosaltros.

El próxim diumenge, á las 9 de la nit, donará una conferencia sobre qüestions socials en la societat de Fusters de Barcelona, carrer de las Molas, nostro apreciat amig y colaborador J. Torrents, que no dubtem resultarà interessant y es veurá notablement concorreguda.

Tarrassa, Sabadell, San Martí y Vilafranca celebraren dissapte y diumenge la fetxa del sacrifici dels mártirs de Chicago.

En las dugas primeras sabem que regná entusiasme. De las dugas derrereras, á que assistiren prenenthi part, podem assegurar que resultaren dugas grans festas del treball que donarén en son dia abundants y bons fruits. En una y altra es posaren safatas á la porta pera recullir recursos á favor dels presos anar-

quistas espanyols, recaudantse 36'47 pessetas á Sant Martí y 9'26 á Vilafranca.

A pesar de tants enemics com tiran á revertarla, la causa de l'emancipació obrera no pod per menos d'anar sempre guanyant terreno.

Una notable vetllada anticlerical va celebrarse á Llagostera en el centre republicà, pronunciant nostre amig V. Ferrer, mestre laic d'aquella vila, un discurs sobre lo qu'era el cel, l'infern y el purgatori en la terra, que deixá contentíssims y satisfets á tots els presents y am ganas de repetir.

Havem entregat per la tómbola de la societat laica Gutenberg, ademés dels llibres cedits per La TRAMONTANA, cinquanta exemplars de Sor Ángela, que cedix son autor V. Ferrer, mestre laic de Llagostera.

Demá dissapte la societat de CarreTERS de Barcelona donará una vetllada en son local social del carrer d'en Jupi, 18, 1.º, en commemoració del sacrifici dels mártirs de Chicago, y en la qual pendrán part els companys Torrents, Llunas y altres.

L'Administrador general de correus d'aquesta provincia ens faria un bon servey fent vigilar qui es que juga amb el paquet de Tramontanas que va á Sant Feliu de Llobregat y es barra la que li dona la gana, puix ens diu el corresponçal que unas vegadas rebé el paquet am dos, tres y fins quatre dias de retrás, y la setmana passada el rebé á temps, però tot espellit y faltanhi deu números.

¿Servirá aixó d'avis al irregularizador del paquet de Sant Feliu de Llobregat? Veurem.

IGUALTAT Y LLIBERTAT

Cada dia miro y busco

alont es aquesta igualtat
qu'el món enter tan blasona,
y per més que vaig buscant,
en llog del món pug trobaria,
si se ab el para trobar.

Si es amb actes de justicia—
descuydi, senyor fiscal
(mires qu'va prou, redimont)
creg que sempre está escoltant).
Si es amb els drets y debers,
creg qu'els indit buscar,

perque amb els procediments
se veuhen grans diharats.
Si es amb el modo de viure,
no pot ser mes desigual,

perque de sobras veym
que, mentre uns van ben farts,
una inmensa majoria
quasi be es moros de fam.

Si tractem amb el vejar,
també hi há desigualtat,
puix que veym cada dia
qu'els senyors van ben mudats,
mentres que per tot arreu,
si ens volém sacrificiar

en mitjar tothom que passa,
es pod veure á cada pas
homes que sas carns ensenyan
sense poderho remediar.

Busco, indagó: tot indit!
no em canso de barrinar,
peró, per més que barrini,
si fi tot me surt frustrat.

Solament en una cosa
veg que tothom es igual,
«Sabs, lector, amb lo qu'est'
No! Si que, á fe, es estrany,
doncs solament am la mort
veg que tots, tots som iguals!

Libertat! Si be existia
la paraula llibertat,
aquells que la necessitan
no l'han coneguda may.

Sog obré y m'entó galletos
de profeta ideal,
y la llibertat no ting
de poderho propagar.

Si algun cop dins del taller
en las qüestions de treball
hi veg alguna injusticia,
á callé em veig obligat
si es que no val qu'un despatxio,
per tal causa, al y endemá.

Si un presen suicidarse
perque veu qu'á cada pas
se presentan nous obstacles
per viure am comoditat,
si no ho logra s'el castiga
com si fos un criminos.

Si un dia et dona la gana
d'anrtren á passejar
pels carrers de Barcelona,
á lo millor... ¡putaplum!

s'et presenta algun senyor
y en nom de l'autoritat

et du cap à la garjola
sense saber per què hi vas.
Y muxoni, ó, del contrari,
si es que preténs aixà 'el gall,
amb un fart de bastonades
de deixan morat y blau.
Aixis es qu'à mi, lector,
m'es impossible acceptar
lo que moits miopos diuhien
que gosém de liberiat.
Dig mentida: si en tenim,
y per cert piramidai.
sempe qu'ens dongui... la gana
ens podem morir... de fam!

J. MIA B.

Tenim actualment a Barcelona al Sr. Nocedal, quefè dels carcundas que son més papistas qu'el papa y més absolutistas qu'el seu rey absolut en Carlets de l'As d'oros, qu'ha vingut a fer propaganda dels seus ideals.

Enhorabona, y jo, respectuós am totas las idgas, no ting res que dirhi.

Peró no ho han cregut aixis sos germanastres els carcundas del seu rey, y per tot han anat donant uns espectacles molt edificants y divertits, discutint am rahons de puny cloy y cop de pedra en tots els actes serios y formals qu'han celebrat.

Nosaltros també celebrém aquesta mansuet catòlica, y de bona gana els atissarian a uns y altres si els tinguessim a tret quan es mossegan.

Volian sos parcials obsequiar a n'en Nocedal fent una excursió a Vallvidrera, y, sabentho els carlins, volian anar allí a donarlos una empatyada, per lo qual els integrastas ó nocedalins, creyent que potser els tocaria rebre, togeren prudentment retirada y renunciaren generosamente a dedicar tal obsequi a son jefe.

Sentim de totas veras que s'hagi suspés l'excursió, tant com sentiriam que, d'haver realisat, no s'hagués donat la batalla entre carlins y nocedalistas.

Seria la primera vegada qu'una guerra civil no donaria cap quimera als espanyols.

Els integrastas barcelonins obsequieren diuementge amb una vetllada a son amo el senyor Nocedal.

Està molt bé.
Peró... ¡quantas precaucions tenian de pendre a la porta pera que no s'els hi fiques la bruixa en forma de carlinalla y acabés la festa am un rosari de l'aurora com aquell de l'Olimpo!

En fi, tot va anar bé, y las ideas furiosas inquisitorialis pogueren ser mastedgadas sense tripijocs.

Desde luego van deixar el Rey a un recó, y de son antig lema no més s'en guardaren el *Deu* y la *Patria*. ¡Tot es censurar en materia de prescindir de trastos inútils!

Un orador digué:—La política de Cristo es l'única de la justicia, de la llibertat, igualtat y fraternitat venideras.

Vaja: ja m'han convertit a Cristo amb una especie de pretendent a quefe de partit politic, com un Silvela ó Romero Robledo celestial.

El meteix Nocedal també va tenir la barra de dir que «no hi ha a Espanya qui s'atreveixi a dir que no es catòlic.»

¡Així sí qu'es atrevirse... y tractar de xinos a sos oyents!

¡Ah! També va ficar collarada en la qüestió social. Y va dir:

—Las encíclicas del papa son las únicas soluciones factibles, ja que las propuestas pels politicos son pitjors.

Peró, home de Deu y no del rey, que no sab qu'els politics no tenen ni proposan tan sols cap solució al problema social! Doncs ¿a que compararlos amb el papa? ¿Es que també creu vosté que lo que diu el papa tampoc es res més qu'aygua calenta?

En fi, que pogueren acabar sas *filosofias* sense cap cop de tronxo dintre el local; peró tan bon punt tregueren nas a fora, sos *companys* m'els obsequiaren amb una de sulets y taronjas y patatas qu'à Cristo li deyan de tu y al Carlets de l'As el deixaven per bestia.

Carcundas de tota classe: ¡¡Viva la Pepa!!

A conseqüència de las algaradas carlo-nocedalistas d'aquets dias han sigut detinguts una dotzena d'ebalotadors y agressors, que foren posats en llibertat molt poc després de detinguts.

¿A que no hauria anat aixis si s'hagués tractat d'òbrers en huelga, encara que no haguessin mogut tant d'escandol?

S'han establert, fa algun temps, a Caldas de Montbuy, uns italians qu'es dedican a l'ensenyança per un preu molt módic, y, contrariats els talossos de la crosta de baix per aixó de qu'el poble vagi ilustrantse, han declarat guerra sens treva a aquells honrats estrangers valentse de beatas rancias y joventetas tocadas del bolet y de la fe, y, so pretext de que dits italians son protestants, van dihenté mil pestes entre las familias dels deixebles qu'acudeixen a son collegi, y no perdonan medi, per indecorós que siga, en causar dany a qui cap mal fa a ningú, en venjansa tan sols de que no pensi com ells.

¿No està garantida la llibertat de conciencia a Espanya? ¿No està establerta en nostras lleys la tolerancia religiosa?

Si, si: ja pots xiular si els clericols no volen beure.

Aquí no hi ha més llibertat ni tolerancia que la que volen els bagarros negres y els pares de La Fulla.

Ens diuhen d'Artés, en carta que no publiquem per no donar feyna al fiscal, qu'en el punt més alt d'aquell terme s'está aixecant una fàbrica de llana clatelluda, per fabricar la qual un sol molset de clatell ha donat 30.000 duros.

De segur qu'aquesta caritat es com aquella del senyor D. Joan de Robres.

Si tothom s'els tingues de guanyar treballant, no es donarian may tants duros per lo que no té cap utilitat en tant las vias de comunicacions y tot lo útil está sempre abandonat del tot.

EPÍGRAMA

Am la Tana Besaló
en Perx es volia unir,
y un jorn va dirli:—¿Qui ets tú?—
Y ella:—So Tana,—va dir,
Al senti aió de so-lana,
tal fastig li va causar,
qu'allavors am la Tana
no s'hi va volguer casar.

J. BARRILS

LLIBRES REBUTS

IDEIAS GERSES SOBRE A EVOLUCIÓ DE PEDAGOGIA EN PORTUGAL, por Teixeira Bastos.—En un elegant y breu foliolo está estudiada admirablement la pedagogia a Portugal desde la formació de la seva nacionalitat fins als nostros dias, afirmant com a resultat de las sevas investigacions la necessitat de reformar l'estructura, tant primaria com superior, adaptantla en els metodos de la pedagogia moderna y fujant d'antigas rutinas. Imprés a Coimbra (Portugal), impremsa da Universidade, 1892.

ESTÁ EN PREMPSA

ALMANAC DE LA TRAMONTANA PERA L'ANY 1893

CALENDARI LLIUREPENSADOR

dedicat als pares DE LA FULLA y a tota els exco-perseguides de LA FULLA catalans.

Collecció de treballs de tota mena per lo més asserit dels esquilts de clatell.
Dos magnífics cromos a la cuberta, representant l'un La TRAMONTANA y La Fulla, y l'altre, Ideal d'un milionari laic, transatlàntic y escrofoliós.
Quatre fotografats a las duas planas centrals, ensenyant un curs gráfic de SOCIOLOGIA POPULAR a l'alcansa del poble.

Y una munició de gravats intercalats en el text, tot fet pels principals artistes barcelonins.
Com de costum, nostre incomparable Almanac sols valdra

UN RAL

Poden espavillarse els correpondents a fer pedidos, que no els succhehai com amb el número extraordinari de Colon, que a lo millor es quedaran sense.

Qui no avisi res en contra, també com de costum, se li enviará igual número d'Almanacs que de TRAMONTANAS, amb el ben entés de que no s'admeten retorns.

Cal, doncs, dir per acabar:

¡A espavillars tocan!

per qui vulgui

L'Almanac de LA TRAMONTANA

XAPADA

Ma primera inversa y tres
rosaga la llana y voia;
dis tercera animal es
y mon total nom de dona.

LOGOGRIFO NUMERIC

5	Consonant
4	Animal
5 4 3	Nom d'home
1 2 3 6	Nom de dona
1 4 3 1 1	Verb
1 2 1 4 5	Fin
2 1 4 5 6	Part del cos humá
4 3 1 6	Consonant
5 6 3	Adorno
6 5	Vegetal
6	Vocal

H. BARRILS

TRENCA-CLOSCAS

D. PABLO MIRER DERS OS

Formar amb aquestas lletas el titul d'un drama cas tellá.

F. PARRA

GEROGLIFIC

BLAT
NS LOOO
00A
NTS

NARRE

SOLUCIONS

A LAS CABORRIAS DEL NÚMERO DERRER

Xarada: Mo-re-ca.

Rombo:

S
CAP
CELLA
SALLEST
PIERA
A WA

Gerogetic: Per saber a Salamanca.

CORRESPONDENCIA

Anirá a l'Almanac próxim a publicarse, tot ó part de lo que s'ens ha enviat baix las següents firmas:—J. Arbós Aleu.—Joan Via.—Anton Boliaderes.—C. Vidal.—J. Strarama.—M. Bonapasta.—M. Gardó.—Met Guixayre.—Mayeri.—Lusbel.—J. Ramilles.—Dr. Tranquill.—F. R. de P. de D.—S. Jordá.—J. Escola del Vendrell.

Lo acceptat que no càpiga a l'Almanac, amirá al periódic.
Poguem servirnos, no podem publicar lo dels següents, porque el fiscal ó La Fulla s'ens hi tiraran demunt: Rengio.—Necar.—I. T.—Pastanaga.—Un que li pengia.—Sabra-fiscals y Menja-fulas.—Pau Pilotas.

Deis que no s'anomenan no ens serveix res.

ANUNCIS

La Mujer en el Cristianismo

por CRISTÓBAL LITRÁN con el prílogo

La Mujer ante la Ciencia

por ODON DE BUEN

Forma un elegante libro de 96 páginas con bonita cubierta de color, conteniendo y comentando las más notables y sabrosas barbaridades con que los padres de la Iglesia han vilipendiado a la Mujer.
Precio a reales.—Encuadrado en tela, 1 peseta

LA REVOLUCIÓ

poema en tres cants, original de J. Llunas amb ilustracions de M. Moliné

Un elegant quadern de 32 planas amb bonita cubierta de color.

Preu DOS rals

ALMANACS DE «LA TRAMONTANA»

De l'any 1888 amb el CALENDARI LLIBERAL.
De l'any 1889 amb el CALENDARI REPUBLICÀ.
De l'any 1890 amb el CALENDARI POSITIVISTA.
De l'any 1891 amb el CALENDARI SOCIALISTA.
De l'any 1892 amb el CALENDARI CIVIL.

Preu de cada un: UN RAL